

सर्व गणेश भूतना हार्दिक शुभेच्छा।

दैनिक

अचूक वेद, अचूक बातमी

अक्षराज

संपूर्ण महाराष्ट्रातून एकाच वेळी प्रसिद्ध

बुलडाणा, शनिवार, दि. १४ जून २०२५

वर्ष : ०४, अंक : ३०३

पाने : ०४, किंमत : ०३ रुपये

संपादक : विनोद कैलास गोरे

RNI NO. : MAHMAR/2022/82056

Follow Us On : www.aksharaj.in

Email : newsaksharaj2021@gmail.com

लोकल AC करण्याचा सरकारचा मास्टर प्लॅन, पण प्रवाशांचा गोँधळ !

अक्षराज : वृत्तसंकलन

दि. १३, मुंबई : 'एसी ट्रेन द्याव्याच्या आणि त्याही भाडे न वाढवता, असा मास्टर प्लॅन सरकारकडे आहे', असे वक्तव्य मुख्यमंत्री देवेंद्र फडणवीस यांनी अलीकडे केले. राज्य सरकारच्या मास्टर प्लॅनबाबत अद्याप कोणालाच माहिती नाही. मुंबई लोकलच्या ताफ्यातील सर्व लोकल वातानुकूलित करण्यासाठी आर्थिक तरतुद कोण आणि किती वर्षात करणार, रेल्वेसाठी एसी लोकल बांधणी करण्या रेल्वे कारखान्याच्या उत्पादन क्षमतेबाबत, मुंबई लोकल ताफ्यात लोकल दाखल करण्याबाबतची अंमलबजावणी तसेच अर्थसंकल्पावर काय परिणाम होणार याबाबत कोणतेही नियोजन अद्याप समर्पणाले नाही.

मध्य आणि पश्चिम रेल्वेच्या ताफ्यात एकूण २६० लोकल, अवघ्या १४ एसी लोकल

मुंबई उपगारी रेल्वेच्या ताफ्यात एकूण २६० लोकल गाड्या आहेत. यात

मध्य रेल्वेकडून १६४ लोकल गाड्या आणि पश्चिम रेल्वेकडून ९६ लोकल गाड्या चालवण्यात येतात. दोन्ही रेल्वेत मिळून अवघ्या १४ वातानुकूलित लोकल आहेत. मुंबईत धावण्याच्या एका एसी लोकलच्या बांधणीचा खर्च अंदाजे ८० ते ९० कोटी आहे. मुंबई लोकलचा संपूर्ण ताफा एसी करण्यासाठी २४०-२५० एसी लोकल गाड्यांची आवश्यकता आहे. यासाठी २१ हजार कोटीहून अधिक आर्थिक निधीची

आवश्यकता आहे. यासाठी आंतरराष्ट्रीय पातलीवरील निविदा मागवण्याचा पर्याय उपलब्ध आहे. मात्र, हा निधी राज्य सरकार, केंद्र सरकार की अन्य पर्यायाच्या माध्यमाने उभा करणार यात अद्याप कोणतीही स्पष्टता नाही.

लोकल बांधणीसाठी निविदा

प्रक्रिया सुरु झालेली नाही

मुंबई रेल्वे विकास महामंडळाच्या एम्यूटीपी अंतर्गत पूर्ण होण्याच्या रेल्वे प्रकल्पासाठी राज्य आणि केंद्र सरकार

५०:५० टके असा अर्थभार उचलतात. एमआरबीसीच्या एम्यूटीपी ३ अ मध्ये २३८ एसी लोकल खेरदीची तरतुद सर्वप्रथम करण्यात आली. हा प्रकल्प सन २०१८ मध्ये मंजूर करण्यात आला. स्थः स्थितीत या लोकल बांधणीसाठी अद्याप निविदा प्रक्रिया सुरु झालेली नाही.

२४० लोकलची पूर्तता होण्यासाठी

५ वर्ष अपेक्षित...

मुंबई एसी लोकलची बांधणी चेन्वर्इस्थित इंटिग्रल कोच फॉर्टीमध्ये (आयसीएफ) करण्यात येते. शहरातील प्रवासी गर्दी लक्षात घेता त्यासार एसी लोकलची बांधणी करून त्याची मुंबईच्या रुठांवर चाचणी करण्याच्या प्रक्रियेला किमान एक वर्षाचा कालावधी अपेक्षित आहे. चाचणी यशस्वी झाल्यानंतर पुढील वर्षात किमान ४० ते ५० लोकलची बांधणी अपेक्षित आहे. २४० लोकल गाड्यांची पूर्तता होण्यासाठी प्रत्यक्षात लोकल बांधणीच्या वर्षापासून पुढील पाच वर्षांचा कालावधी अपेक्षित आहे, असे संबंधित अधिकारी सांगतात.

जिल्हाधिकारी यांनी विटुल रुक्मिणी मंदिर परीसर वाहन प्रतिबंध क्षेत्र म्हणून केले घोषीत

अक्षराज : विकास सरवळे

दि. १३, पंढरपूर : आषाढी शुद्ध एकादशीला पंढरपूर शहरात मोठ्या प्रमाणात यात्रा भरते. आषाढी यात्रा सोहळ्याची अंदाजे ८ ते १० लाख भाविक मोठ्या प्रमाणात पंढरपूरला येतात. यात्रेच्या कालावधीमध्ये भाविक मोठ्या प्रमाणात पंढरपूरला येत असतात. पंढरपूर शहरात येणा-या भाविकांची संख्या पाहात, श्रीकृष्ण मंदीर, चौफाळा ते श्री विटुल रुक्मिणी मंदिर पर्श्मद्वार, मंदीर परीसर, पुढे महाद्वार चौक परीसर या भागात भाविकांची संख्या मोठ्या प्रमाणात असते. या भाविकांना पार्किंग केलेल्या वाहनांची अडचण येते. तसेच वाहतूक कोंडी होऊन अपघात होणेचाही धोका निर्माण होण्याची शक्यता असल्याने जिल्हाधिकारी कुमार आशीर्वद यांनी मंदिर परीसर वाहन प्रतिबंध क्षेत्र म्हणून घोषीत केले आहेत.

निर्माण होते. या ठिकाणी वाहतूक कोंडी होऊन अपघात होणेचाही धोका निर्माण होऊ शकतो. हे टाळण्यासाठी जिल्हाधिकारी सोलापूर तथा अध्यक्ष जिल्हा होपत्ती व्यवस्थापन प्राधिकरण यांनी वाहन प्रतिबंधक आदेश पारीत केले आहेत.

आपत्ती व्यवस्थापन अधिनियम २००५ मध्यील कलम ३४ (ब) नुसार पंढरपूर शहरातील श्रीकृष्ण मंदीर, चौफाळा ते श्री विटुल रुक्मिणी मंदिर पर्श्मद्वार, मंदीर परीसर ते पुढे महाद्वार चौक परीसर हा परीसर वाहन प्रतिबंध क्षेत्र म्हणून घोषीत करीत आहे. सदरचा आदेश दिनांक १३ जून ते २५ जून या कालावधीत सकाळी ५ वाजेपासून ते रात्री १० वाजेपर्यंत व दि. २६ ते १० जुलै कालावधीत २४ तास या वेळेकरीत लागू राहणार आहे.

या वाहनास देण्यात आली सूट... शासकीय सेवा, अत्यावश्यक सेवा, मंदीर परीसरात राहणारे, मंदीरात कामकाज करणारे व्यक्तींचे वाहनांसाठी पोलीस प्रशासनाकडून पास प्राप्त झालेनंतर सदरच्या आदेशातून सूट राहील.

वाहनाची पाकिंग व्यवस्था पंढरपूर नगर परीषेदमार्फत करण्यात यावी. नगर परीषेदेने बॅर्केड्स लावावेत. मंदीर परीसरात राहणारे, काम काज करणारे व्यक्तींकरीता नमुद कालावधीसाठी पास देणेची व्यवस्था पोलीस प्रशासनाने करावी. मंदीर परीसरातील व्यावसायिकांनी मालाची नेआण करणेकामी पोलीस प्रशासनाशी चर्चा करून ठाराविक वेळ निश्चित करून वाहतूक करण्याची खबरदारी घ्यावी.

या आदेशानुसार - श्रीकृष्ण मंदीर, चौफाळा ते श्री विटुल रुक्मिणी मंदिर द्वारा, मंदीर परीसर पुढे महाद्वारचौक परीसर दुचाकी चारचाकी व इतर सर्व वाहने चालवण्यास बंदी घालण्यात आली आहे. तसेच वाहने पार्किंग करता येणार नाहीत. तसेच मंदीर परीसरातील छोट्या छोट्या अरूंदंद स्त्यावर वाहने लावाता येणार नाहीत.

थोडव्यात

आ. सुधीर मुनगंटीवार यांच्या पुढाकारातून चंद्रपूर जिल्हा होणार 'हनी हब'

अक्षराज : वसंत वडस्कर

दि. १३, चंद्रपूर :

चंद्रपूर जिल्हाला मध्य उत्पादनाच्या माध्यमातून 'हनी हब' बनविण्याच्या दिशेने एक ठोस पाऊल उचलण्यात आले आहे.

आ. सुधीर मुनगंटीवार यांच्या पुढाकारातून मधमक्षिका पालनासाठी मामला व पिरली या गावांची ३ जानेवारी २०२४ रोजी 'मधाचे गाव' म्हणून घोषणा करण्यात आली होती. या घोषणेनंतर सुरु झालेल्या उपक्रमातून आता प्रत्यक्ष प्रशिक्षण व प्रात्यक्षिक टप्पा राबविण्यात येत आहे. आ. मुनगंटीवार यांच्या पुढाकारातून मधमक्षिका पालनासाठी मामला व पिरली या गावांची ३ जानेवारी २०२४ रोजी 'मधाचे गाव' म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या माघार ता. महाबळेश्वर, जि. सातारा येथे भेट दिली.

जिल्हातील ४० प्रशिक्षणार्थीनी नुकतीच देशातील पहिले 'मधाचे गाव' म्हणून प्रसिद्ध असलेल्या माघार ता. महाबळेश्वर, जि. सातारा येथे भेट दिली. या दौऱ्यात त्यांनी स्थानिक व्यवस्थापन व ग्रामस्थांकून वर्षभरात ७ ते ८ हजार किलोपर्यंत होणार्या मध्य उत्पादनाच्या यशस्वी कार्यपद्धतीची सविस्तर माहिती घेतली. मधसंचय, प्रक्रियेची शिस्तबद्ध पद्धत, बाजारेठेचा अभ्यास आणि ग्राम संघटनात्मक एकात्मतेची उदाहरणे यांचा थेट अनुभव घेत प्रशिक्षणार्थीनी आपल्या ज्ञानात भर घातली.

यावेळी प्रशिक्षणार्थीना पुणे आणि मधसंचनालाय महाबळेश्वर येथे विशेष प्रशिक्षणही देण्यात आले. यामध्ये मधमक्षिकापालन, पेटी व्यवस्थापन, कीटकनाशकांचा प्रभाव, वनीकरणाशी चर्चा खालील गावांची घोषीत करण्यात आले.

शेती गट बदलाचे अनेक प्रस्ताव रखडल्यामुळे शेतकरी संतापले...

अक्षराज : वृत्तसंकलन

दि. १३, बुलडाणा : शेतीचे गट बदलल्यामुळे वारंवार होणारे वाद लक्षात घेता शासनाने 'सलोखा' योजना राबविली. यातून सामंजस्याने गट बदलाची अनेक प्रकरणे मार्गी लागली. मात्र, शासन निर्णयातील शेतीचा ताबा (वहिती) बाबा वर्षे असावा ही अट सध्या योजेच्या अंमलबजावणीस अडव्याचा ठरू लागली आहेत.

दिलीवर 'देवी' प्रसन्न!

दिलीच्या स्तर्यांवर गेले काही दिवस एक नेत्रमुखद 'हिरवळ' दिसू लागली आहे. नाही नाही 'हिरवळ' शब्दाचा भलताच अर्थ घेऊ नका! राजधानीच्या स्तर्यांवर आता हिरव्या रंगाच्या छोट्या छोट्या इलेक्ट्रिक बसगाड्या धावताना दिसत आहेत. दिलीतील नव्या सरकारने या बससेवेला दिली इलेक्ट्रिक व्हेक्सिल इंटरचेंज म्हणजे 'देवी' असे नाव दिले आहे. एखाद्या संस्था-उपक्रमाला असे इंग्रजी नाव ठेवावयचे की त्याचे एखादे चर्टपटीत लमुरुप तयार क्वाहो.

गेल्या ११ वर्षांतल्या याच प्रधाताचा 'देवी' बस हा नवा प्रयोग. तिकीट वैरै कुछ नही.. सरेच फक्तात प्रवास करा, या आधीच्या आप सरकारच्या धोरणामुळे आचके देणाऱ्या दिली परिवहन बससेवेला (डीटीसी) या देवी बसमुळे जैन नवी पालवी फुटली आहे! अर्थिंद केजरीवाल यांच्या मूळ कल्पनेतून आप सरकारच्या काळात या नव्या बसगाड्यांची खेरेदी झाली होती. वर्तमान भाजप सरकारने त्यांचा वापर व विस्तारीही सुरु केलाय. याबाबतच्या फाईलाला नायब राज्यपालांकडे ठेच लागायापूर्वी केजरीवाल यांच्या मनात यासाठी 'मोहळा बस' हे नाव होते असो. पण दिलीच नव्हे तर आस कोंडलेल्या देशातील अन्य महानगरांनाही यासारख्या मिनी बससेवेची नितांत गरज आहे.

पूर्णपणे इलेक्ट्रिक असलेल्या या प्रत्येकी २३ आसानी देवी बस ४५ मिनिटांत पूर्ण चार्ज होतात आणि त्यात किमान २२५ किमी. प्रवास करू शकतात. डीटीसीच्या हत्तीसारख्या अवाढव्य बसगाड्या ज्या लहान स्तर्यांवर पोहोचू शकत नाहीत तेथेपर्यंत, तसेच मेट्रो स्थानके आणि डीटीसीच्या मुख्य बस मार्गांशी कनेक्टिव्हिटी सुधारणे हा देवी बस उपक्रमाचा ठेवा आहे. प्रत्येक गाडीत सहा जागा महिलांसाठी राखीव असणाऱ्या या गड्या सध्या सुमारे ४५ मार्गावर ३२ किमी. पर्यंत प्रवास करतात. सध्या धावणाऱ्या या ४०० देवी बसगाड्यांना दिलीकाराचा चांगला प्रतिसाद मिळतो आहे. या वर्षांमध्ये दिलीत २०८० देवी बसगाड्या चालवायच्या, असा विडा रेखा गुमा सरकारने उचलला आहे. इलेक्ट्रिक असल्याने देवी बसगाड्या पर्यावरणपूक देखील आहेत. केजरीवाल सरकारच्या पिंग पासमुळे महिलांना या बसेसमध्येही मोफत प्रवास सुविधा द्यावीची लागते आहे.

दिलीतील वाहतुकीसाठी एकाप्रकारो देवी प्रसन्न झाल्याचे वातवरण आहे. या पार्श्वभूमीवर देशाच्या विविध महानगरांतील सार्वजनिक वाहतुकीची गंभीर झालेला प्रश्न डोळ्यांसमधेर येतो. बेबंद शहरीकरण हा त्यातील एक महत्वाचा पैलू. दिलीच नव्हे तर मुंबई, पुणे, ठाणे, नाशिक, नागपूर, चेन्नई, बैंगलूरु, हैदराबाद, कोलकाता असा सर्वच महानगरांत तासनतासांची वाहतूक कोंडी, सार्वजनिक वाहतुकीची कमतरता, दुकांची अमर्याद गर्दी, वाहतूक कोंडी व प्रटूषण यामुळे नागरिकांना दररोज कमालीचा मनस्ताप सहन करावा लागतो आहे. पण, रोजच मेरे त्याला कोण रेडे, या धर्तीचा हा प्रकार झाला आहे.

'मिनी बस' सेवा हा सकारातक प्रयोग उरणार हे दिसल्याने केंद्र सरकारने इलेक्ट्रिक बससेवेचा विस्तार करण्याची योजना आवली आहे. त्या दृश्यीने दिलीतील 'देवी', पुण्याची 'अटल बससेवा' व नागपूरची 'आपली बस' यासारखी उदाहरणे घेतो येतील. नाशिकसारख्या ठिकाणी तर जवळपास सान्या शहरभर बससेवेचा मिनी बसद्वारे चालविली जाते. या बसगाड्या अशेक स्तंभ-रविवार कारंजा यासारख्या अरुंद स्तर्यांवरूनही सहज जात असल्याने नाशिककरांचाही प्रतिसाद त्यांना मिळत आहे. सार्वजनिक वाहतुकीची कमतरता हा शहरांचा गंभीर आजार कसा बनला आहे वै केंद्रीय नगरविकास मंत्रालयाच्या अलीकडच्या अहवालातून पुढा समोर आले आहे.

एकठ्या मुंबईत लोकल ट्रेनला लटकन रोजीरोटीसाठी धावणाऱ्या कोट्यवधी चाकरमार्यांचे रोज सरासरी किमान तीन तास केवळ प्रवासांत जातात. हा कालावधी दररोज दीड ते दोन कोंडी मनुष्य तास इतका महाप्रचंद असतो, हे लक्षत घेतले तर आणा कोणत्या कडव्याच्या टोकावर उमे आहोत याची कल्पना येतो. मेट्रो यशस्वी ठरलेल्या दिलीत प्रवासाचा कालावधी तुलनेने किंचित कमी असला तरी कोट्यवधी वाहनांमुळे अनेक भागांतील वाहतूक कोंडीची समस्या कायम आहे. सद्यास्थिती अर्थी की उच्चपदस्थ बाबूच नव्हे तर मंत्रांचे ओएसडीदेखील एकेकटेच वाहनांतून जातात. एकूण २२ शहरांत मेट्रो पोहोचली तरी सर्वसामान्यांनी ती सार्वजनिक वाहतुकीचा सशक्त पर्याय म्हणून स्वीकारल्याचे सर्वव्यापी चित्र अजून तरी नाही.

देशावर झालेला काळाचा 'दुर्दैवी' 'आयात'

- अनंत बोर्से -
शहापूर जिल्हा ठाणे
मो. ३१५८४९५०३७

गुरुवारचा वार देशासाठी घाट वार ठरला आणि मोठा आयात करून गेला. कुणाच्याही ध्यानामीनी नसताना अनर्येक्षितपणे अहमदाबाद येथून १४१ प्रवाशांना लंडनला घेऊन निघालेले विमान अचानकपणे जवळच्याच रहिवासी भागात कोसळले दुर्दैवाने विमानातील २४० तसेच इतर २०-२५ असा एकुण २६५ नागरिकांचा मृत्यू झाला केवळ सुदैवाने एक प्रवासीया या अपघातातुन आश्रयकारक रित्या दैव बलवत्तर म्हणून बचावला.

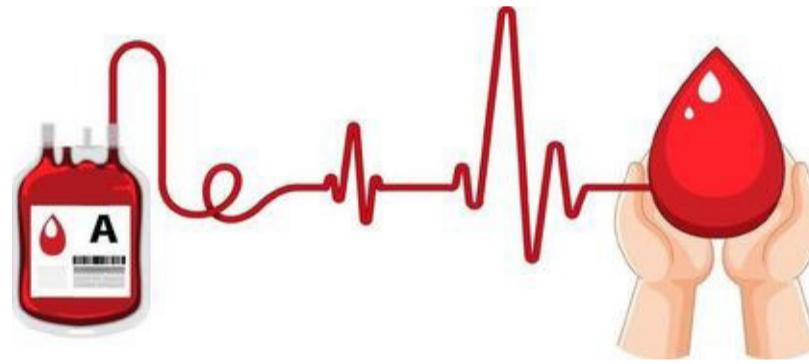
या विमान दुर्घटनेत गुजरातचे माजी मुख्यमंत्री विजय रुपाणी यांचा देखील दुर्दैवी मृत्यू झाला मात्र सुदैवाने रहिवासी भागात मोठी जिंवितहानी व वित्तहानी झाली नाही. विजय रुपाणी हे पंतप्रधान नंदेंद्र मोदी यांच्या जवळचे सहकारी. या विमान दुर्घटनेत १६९ भारतीय त्यावालोखाल ब्रिटन चे ५३ तसेच इतर अन्य देशांचे प्रवासीया मृत्यू पावले आहेत. यात विमान कंपनीचे देखील मोठे आर्थिक नुकसान झाले आहे. तसेच या विमान अपघातात मृत्यू पावले मुख्य पायलट सुमित अस्मरावल यांना जवळपास आठ हजार तासांच्या हवाई उड्हाणाचा अनुभव होता आणि ते मुंबई चे रहिवासी

विमानाने अहमदाबाद वरून प्रवाश करण्यापूर्वी दिल्ली अहमदाबाद प्रवास केला होता. बोईंग प्रकारातील विमान निर्मिती करणारी अमेरिकन कंपनी असुन गेल्या अनेक वर्षांपासून विविध देशांमधून या प्रकारची विमाने

इंडियाचे विमान कोसळून ९६ जणांचा मृत्यू झाला होता. १९७८ मधे मुंबई जवळच्या समुद्रात विमान कोसळून झालेल्या अपघातात २१३ जणांचा मृत्यू झाला होता. अहमदाबाद येथेच १९८८ एअर इंडिया च्या विमानाला अपघात होऊन १३३ जणांचा मृत्यू झाला होता. १९९६ मधे होरियाणत चरखा दारदी येथे हवेतच दोन परदेशी विमानांची टक्रा होऊन ३४९ जणांचा मृत्यू झाला होता हा आजवरचा सर्वात मोठा अपघात मानला जातो. २०१० साली मंगळवृद्धी विमानातकार ऊतरता असताना ते भिंतीला धडकुन झालेल्या अपघातात १५८ जणांचा मृत्यू झाला होता. तर १९९१ मधे ईम्फाल येथे झालेल्या विमान अपघातात ६९ जणांचा मृत्यू झाला होता.

विमान अपघात करण्यामुळे झाला हे काळांतराने समोर येईलच. एखाद्या विमान अपघातात ५० हन मृत्यू झाले तर त्याची आंतरराष्ट्रीय पातलीवर चौकशी होते ती आता होईलच आणि यातुन अपघाताची कारणे स्पष्ट होतीलच मात्र आधुनिक तंत्रज्ञान बरेच पुढे गेले असुनही, अद्यावत यंत्रणा असुनही अपघात घडला हे अतिशय दुर्दैवी आहे. लंडन सारख्या लांबच्या पल्यावर जाणार असल्याने या विमानात एक ते सव्हा लाख पेट्रोल होते त्यामुळे आगीचा भडका उडाला आणि अपघातांची तीव्रता वाढली. साधारणपणे विमान लॅडिंग होताना अपघात घडतात मात्र विमानाने टेक आँफ घेताच अपघात घडण्याच्या घटनां फार कमी प्रमाणात घडतात. देश एका मोठ्याचा ठिकाण नाही तांत्रज्ञान बरेच देशावर यांची अपघातात आवाहन आहे. यांची १९७६ साली मुंबईत एअर आजवरच्या विमान अपघातातील हा मोठा दुर्दैवी 'आघात' नमस्कार झाला. ना होवाई प्रवास सुरक्षित राहिला ना स्तर्यावरील प्रवास ना रेल्वेचा प्रवास सुरक्षित राहिला आहे.

रक्तदान सर्वश्रेष्ठ दान !

त्यांतर दर्दवर्षी हा दिवस साजरा केला जातो. प्रत्येक वर्षी एक सूत्र घेऊन हा दिवस साजरा केला जातो. आ॒स्ट्रेलियातील डॉ कार्ल लॅडेस्ट्रेनर या संसोधेकाच्या स्मृतिप्रीत्यर्थ हा दिवस जागतिक रक्तदाता दिव म्हणून साजरा केला जातो. १४ जून हा त्यांचा जन्मदिन आहे. डॉ कार्ल लॅडेस्ट्रेनर यांनी 'एबीओ' हा नवा रक्तदान शोधून काढला त्यांच्या या सोधोधनासाठी त्यांना नोबेल पारितोषिक मिळाले होते. पहिला जागतिक रक्तदाता दिव २००५ साली साजरा झाला होता.

बळूक बळूक..

बळूकबळूक्सविमानी
कथन करणारं सारे
इंथंभूत माहिती देई
उघडली मृत्यूचीदारे

बळूकबळूक्संजीवन
अ क्षयन्त्र मिळे खेरे
सत्य दर्शन घडवे तो
इथे ना कसले नखरे

अचूक वाप, अचूक वातमी

मशीनरीनिर्जीव जरी
स जीव चित्रा चितरे
स्पष्टता स्फुटिक सम
ना तोडे अक्कल तारे

संशोधन दुर्घटनेनंतर
सोईस्कर या आधारे
संधी मिळे पश्चात्पापा
चुकांसपुढल्या सुधरे

पाराधीन आहो जगती
मनुष्य कधी न विसे
नवी दिशा जग्याची
द

